

З ІСТОРІЇ МІСТА ДРУЖБА

Іван Мурзін

Науковий керівник:

Марина Мінченко

Місто Дружба (до 1962 р. – Хутір-Михайлівський) – місто Шосткинського району Сумської області [1].

Метою дослідження є ознайомлення широкого кола читачів із минулим міста Дружба.

Історія земель, де розташоване місто Дружба тісно пов'язана з загальним контекстом історії України. Так, до 1709 р. ця територія належала козацькому старшині Андрію Гамалію, його син – Антін Андрійович був прибічником гетьмана Івана Мазепи [2].

Сучасне місто Дружба утворилось шляхом об'єднання сіл Журавки, Юрасівки і Хутір-Михайлівський в радянський період. Відповідно до записів російського географа Петра Семенова-Тянь-Шанського на 1903 р. існувала залізнична станція з назвою «Юрасівка» (Михайлівська), нині – «Хутір-Михайлівський» [3, с. 362].

Заснування сіл Юрасівка і Журавка датується приблизно XVII ст. Хутір-Михайлівський згадується в документах у 1855 р., що пов'язано з розбудовою цукрової промисловості родини Терещенків. А відтак вважаємо населені пункти Юрасівка і Журавка першими у складі міста [1].

В архіві колишнього Дружбівського цукрово-рафінадного заводу зберігається тематичний історичний нарис місцевого краєзнавця Вадима Романовича Волинка. Його праця містить першу документальну згадку про село Журавка – 1668 р. В.Р. Волинка зазначає, що на той час це поселення мало назву «Журавлине городище», яке тоді від інших поселень відділяли глухі ліси. Дослідник пояснює цей топонім похідною назвою від річки Журавель, яка зараз протікає через сучасне місто.

Розвідка щодо пошуку документальних джерел із цієї тематики не мала успіху, тому не можна точно датувати появу поселення на території колишнього села Журавка. Утім, збережені перші метричні книги Журавської сільської церкви від 1794 р., у комплексі з іншими джерелами дають змогу стверджувати, що село вже існувало достатньо тривалий час до згаданого моменту.

У межах завдань з археологічної практики восени 2022 р. було здійснено розвідку на території Журавки. У результаті було знайдено залишки кераміки, що датуються XVIII та XIX ст. Цікаво, що це збігається з даними метричних книг, проте зовсім не надає інформації про життя та побут поселення в більш ранній період.

Отже, автор ознайомив широке коло читачів із минулим міста Дружба. Наразі ми не маємо достатньої джерельної бази про вищезгадану місцевість. Вважаємо, що детальні археологічні пошуки збагатили б наші знання й уявлення про історію Сіверщини й України загалом.

Література

1. Бажан О.Г. Дружба, місто. Енциклопедія історії України: Т. 2: Г-Д / Редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. НАН України. Інститут історії України. Київ.: В-во "Наукова думка", 2004. 688 с.: іл.. URL: <http://www.history.org.ua/?termin=Druzhba> (дата звернення: 09.11.2023).

2. Гурочкін В.П., Качан І.Т. Дружба. Енциклопедія Сучасної України / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2008. URL: <https://esu.com.ua/article-21900> (дата звернення: 09.11.2023).

3. Полное географическое описание нашего отечества. т. 7 : Малороссия : со 100 политипажами, 40 диаграммами, картограммами и схематическими профилями, 1 большой справочной и 10 малыми картами (1903).

МАСШТАБИ ЕПІДЕМІЇ «ІСПАНСЬКОГО» ГРИПУ ДРУГОЇ ХВИЛІ В УКРАЇНСЬКІЙ ДЕРЖАВІ 1918 РОКУ

Дмитро Сосновський

Науковий керівник:

Дмитро Кудінов

Епідемія грипу А/Н1N1 («іспанський» грип) 1918 року перетворилася у світову пандемію і призвела до масових смертей по всьому світу. Ця хвороба поширилася активно через масове переміщення військових з різних країн і потік біженців під час Першої світової війни. До країв Гетьманату зараза була занесена німецькими та австро-угорськими військами внаслідок Брест-Литовської угоди 9 лютого 1918 р.

Під час епідемії «іспанського» грипу медичні установи фіксували це захворювання шляхом спостереження за клінічними симптомами та збиранням статистичних даних про випадки хвороби. Ці відомості використовувалися для аналізу поширення хвороби та вираження регіональних тенденцій. Окрім «іспанки», лікарі ввели рахунок холери, віспи, скарлатини, черевного тифу, тифу плямистого, дифтерії, різачки тощо. Лікарні, шпиталі, амбулаторії та профілактичні установи були чільними фіксаторами реєстру хворих на «іспанку» по всіх губерніях. Олександрівська Київська міська лікарня на 30 вересня зафіксувала 138 випадків хвороби «іспанки», холера була знайдена лише в одного пацієнта [25]. 2 жовтня кількість хворих грипом, котрі перебувають в лікарнях – Олександр. лік – 140, в Подільській лікарні – 40, в Лук'янівській – 60 [27]. Одеське Санітарне Відділення повідомляло, що на першій тижні вересня 1918 р. захворіло на інфлюенцу 46 осіб, на другому 126, на 3-м 200, на 4-м 341 [26]. Лікар Н. Селіховський зазначив, що 23 вересня Лебединська земська лікарня нараховувала 116 хворих на «іспанку». Порівнюючи всі осінні недуги, що ширилися цим закладом, пацієнтів на дифтерію та дизентерію сумарно складало 4 особи в той час, як грип нараховував 22 в Лебедині та поодинокі випадки у селах Рубанівка, Бобрик, Будилка, Розсохувате, Михайлівка, Азак, Курган, Рябушки, Марківка та Межиріч [1].

На осінь 1918 р., грип охопив всю територію Української Держави. Щомісячно, починаючи з вересня, медичні заклади фіксували перебіг «іспанки» у звичайній та тяжкій формі (вторинна пневмонія), що викликало паніку серед гетьманського уряду та провідних епідеміологів. Вивчення будови інфлюенці та спроба виготовити вакцину не призвело до успіху, тому преса не переставала